

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р инж. **Владимира Кръстева Ганчовска**

член на катедра „Компютърни системи и технологии“ при Университет по хранителни технологии – гр. Пловдив

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „**доктор**“

по: област на висше образование *5. Технически науки*

професионално направление *5.3 Комуникационна и компютърна техника*

докторска програма *Автоматизация на области от нематериалната сфера (медицина, просвета, наука, административна дейност и др.)*

Автор: *Анна Илиева Бекярова-Токмакова*

Тема: *Технологично-базирани решения за управление на процеси в телекомуникациите*

Научен ръководител: *проф. д-р Невена Стоянова Милева, Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“*

1. Общо представяне на процедурата и докторанта

Представеният от Анна Илиева Бекярова-Токмакова комплект материали на хартиен носител е в съответствие с Чл.36 (1) от Правилника за развитие на академичния състав на ПУ, включва следните документи:

- молба до Ректора на ПУ за разкриване на процедурата за защита на дисертационен труд;
- автобиография в европейски формат;
- протокол от катедрения съвет, свързан с докладване на готовността за откриване на процедурата и с предварително обсъждане на дисертационния труд;
- дисертационен труд;
- автореферат;
- списък на научните публикации по темата на дисертацията;
- копия на научните публикации;
- списък на забелязани цитирания;
- декларация за оригиналност и достоверност на приложените документи;
- справка за спазване на специфичните изисквания на съответния факултет.

Анна Илиева Бекярова-Токмакова, е родена на 25.08.1971 г. На 26.01.2021 г. кандидатата е зачислен в редовна докторантура със заповед № Р33-268 на Ректора на ПУ „П. Хилендарски“. Дългогодишният професионален опит на докторанта (от 2006 до 2020 г.) в областта на телекомуникациите, включително на ръководни позиции, осигурява ценен практически контекст за изследването, като позволява задълбочен анализ и разработване на технологично-базирани решения, съобразени с реалните предизвикателства в управлението на процесите в сектора. От 01.03.2024 г. докторантката е отчислена с право на защита.

2. Актуалност на тематиката

В съвременния дигитален свят телекомуникациите играят съществена роля за междуличностната свързаност. Иновациите свързани с комуникационните технологии трансформират начините за взаимодействие между хората и устройствата. Освен улесненията в комуникацията иновациите са свързани и със стимулиране на икономическия растеж и създаване на нови бизнес модели и услуги.

В дисертационния труд е разглеждана темата за оптимизация на управлението на бизнес процесите в телекомуникационния сектор, което пряко корелира с гореизложеното и е свидетелство за актуалност на проблема.

3. Познаване на проблема

Обзорната част от дисертационния труд е с обем от 41 страници. Включени са 132 литературни източника като голяма част от тях са от последните 10 години. Това показва, че докторантката се е запознала в дълбочина с тематиката и съвременните тенденции за решаване на задачите на дисертационния труд.

4. Методика на изследването

Считам, че избраната от докторанта методика за проектиране и разработване на технологично базирана система за управление на процеса отлив на бизнес клиенти в телекомуникациите отговаря на поставените цел и задачи.

5. Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите

Дисертацията е с обем от 178 страници. Оформени са заглавна страница, съдържание, увод, изложение представено в три глави, изводи и насоки за бъдещо развитие, декларация за оригиналност и библиография. В първа глава са разглеждани съвременните решения и възможностите за внедряване на изкуствен интелект както за подобряване на ефективността и надеждността на системите, така и за намаляване на разходите и оптимизация на ресурсите. Във втора глава подробно са описани етапите (1. Идентифициране и събиране на данни; 2. Предварителна обработка на данни; 3. Разделяне на данните; 4. Обучение на прогнозен модел; 5. Валидиране на резултатите) на проектиране и разработване на технологично базирана система за управление на процеса Ретеншън на бизнес клиенти в телекомуникациите. Анализ на експериментално получените резултати е направен в трета глава.

Докторантката е представила общо 9 приноса в дисертационния труд като 5 от тях са определени като научни и научно-приложни и 4 като приложни. Считам, че дефинираните приноси отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“. Приносите отразяват постигнатите резултати и са в пряка връзка с поставените цел и задачи.

6. Преценка на публикациите и личния принос на докторанта

Включени са общо 3 статии (две в съавторство и една самостоятелна) като заглавия към дисертацията. Една от статиите е реферирана в световните бази данни Scopus и Web of science, една само в Scopus и една в Националния референтен списък на съвременни български научни издания с научно рецензиране. Общия брой на постигнатите точки в този показател е 53, което надвишава изискуемите минималните национални изисквания за придобиване на ОНС „доктор“ (50 т.).

7. Автореферат

Предоставеният за рецензиране автореферат е с обем от 32 страници и отговаря на националните изисквания. В него е включена както методиката на изследванията, така и основните резултати и анализи.

8. Препоръки за бъдещо използване на дисертационните приноси и резултати

На база на получените резултати в дисертационния труд считам, че в бъдеще може докторанта да помисли за разширяване на приложението в други индустрии. Методите и моделите могат да бъдат адаптирани за прогнозиране на клиентско поведение в сектори като застраховане, банкиране, електронна търговия и др.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Предоставената за рецензиране дисертация съответства изцяло с изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“. Смятам, че докторантката Анна Илиева Бекярова-Токмакова проявява високо ниво на теоретична подготовка и утвърдени професионални компетенции.

Въз основа на получените научни, научно-приложни и приложни приноси **давам своята положителна оценка на дисертационния труд. Предлагам на уважаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор“** на Анна Илиева Бекярова-Токмакова в област на висше образование 5. Технически науки, професионално направление 5.3 Комуникационна и компютърна техника, докторска програма Автоматизация на области от нематериалната сфера (медицина, просвета, наука, административна дейност и др.)

24.02. 2025 г.

Изготвил становището:

/доц. Владимира Ганчовска/